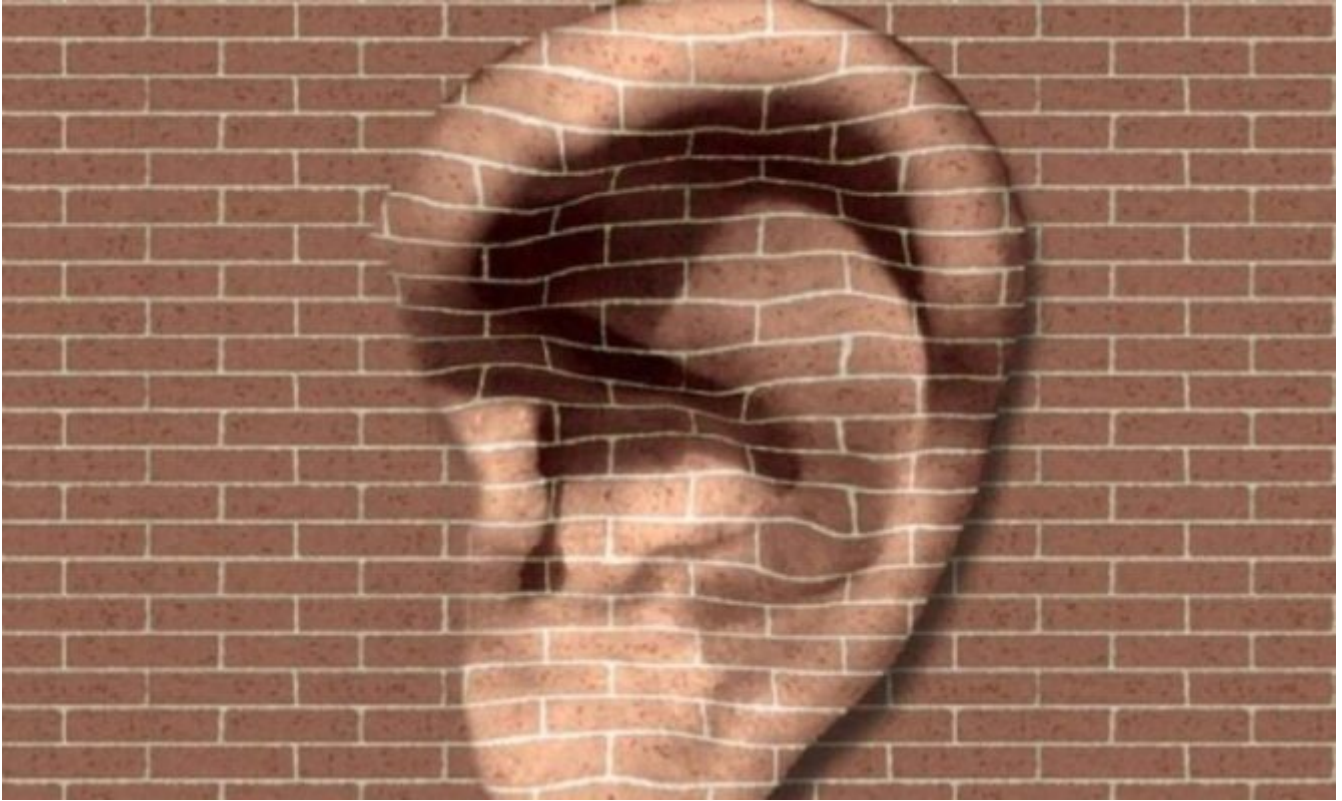

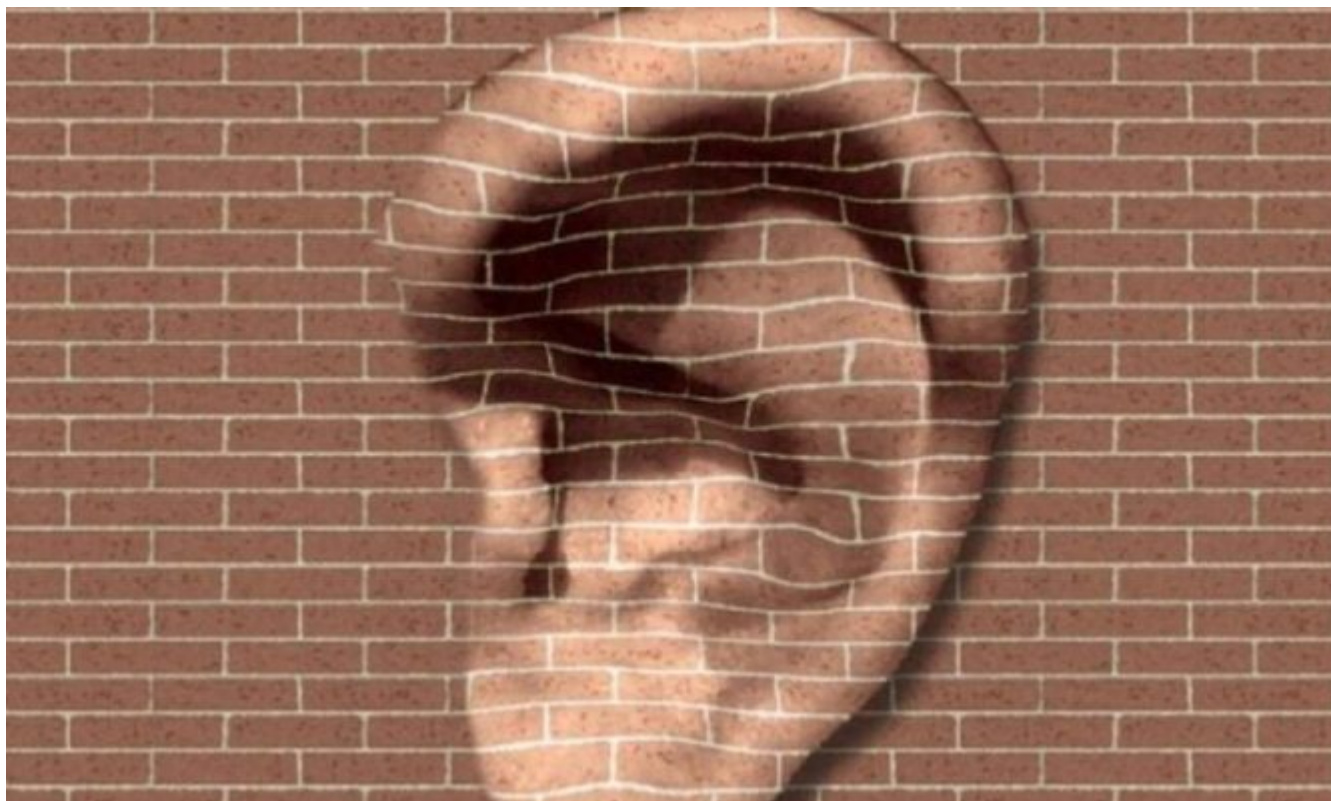
28 Ιουλίου 2020

Δε φαντάζεστε για ποιο λόγο λέμε: «Και οι τοίχοι έχουν αυτιά»

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)

Τί σχέση μπορεί άραγε να έχει η φράση:Και οι τοίχοι έχουν αυτιά με τον Βύζα τον ιδρυτή του Βυζαντίου, την Βασίλισσα Αμαλία ή την όπερα του Μπετόβεν Φιντέλιο;

Καθημερινά χρησιμοποιούμε μια πλειάδα εκφράσεων, των οποίων τις περισσότερες φορές αγνούμε την προέλευση. Μια τέτοια φράση είναι και το: Και οι τοίχοι έχουν αυτιά. Εσείς γνωρίζετε την προέλευσή της;

Από τα αρχαιότατα χρόνια και ως το Μεσαίωνα, η άμυνα μιας χώρας εναντίον των επιδρομέων, ήταν, κυρίως, τα τείχη που την κύκλωναν. Τα τείχη αυτά χτιζόντουσαν, συνήθως, με τη βοήθεια των σκλάβων και των αιχμαλώτων που συλλαμβάνονταν στις μάχες. Οι μηχανικοί, όμως, ανήκαν απαραίτητα στο στενό περιβάλλον του άρχοντα ή του βασιλιά, που κυβερνούσε τη χώρα.

Τέτοιοι πασίγνωστοι μηχανικοί, ήταν ο Αθηναίος Αριστόβουλος -ένας από αυτούς που έχτισαν τα μεγάλα τείχη του Πειραιά- ο Λαύσακος, που ήταν στενός φίλος του Κωνσταντίνου του Παλαιολόγου και ο Ναρσής, που υπηρετούσε κοντά στο Λέοντα το Σγουρό.

Όταν ο τελευταίος, κυνηγημένος από τους Φράγκους κλείστηκε στον Ακροκόρινθο, ο Ναρσής του πρότεινε ένα σχέδιο φρουρίου, που έγινε αμέσως δεκτό. Το χτίσιμο του κράτησε ολόκληρο χρόνο κι όταν τέλειωσε, αποδείχτηκε πράγματι πως ήταν απόρθητο.

Στα τείχη του φρουρίου ο Ναρσής έκανε και μια καινοτομία εκπληκτική για την εποχή του. Σε ορισμένα σημεία, τοποθέτησε μερικούς μυστικούς σωλήνες από κεραμόχωμα, που έφταναν, χωρίς να φαίνονται, ως κάτω στα υπόγεια, τα οποία χρησίμευαν για φυλακές.

Όταν κανείς, λοιπόν, βρισκόταν πάνω στις επάλξεις του πύργου, από κει ψηλά μπορούσε ν' ακούσει από μέσα από τους σωλήνες, ό,τι λεγόταν από τους αιχμαλώτους, που ήταν κλεισμένοι εκεί. Ήταν, να πούμε, ένα είδος «μικρόφωνου» της εποχής του.

Τότε όμως τα έλεγαν «ωτία». Τη φράση αυτή τη βρίσκουμε ακόμα στην όπερα του Μπετόβεν «Φιντέλιο». Εκεί υπάρχει το τραγούδι των φυλακισμένων που τελειώνει με τη φράση: «Έχουν και οι τοίχοι αφτιά».

Και ο λόγος – η φράση αυτή έμεινε παροιμιώδης από το εξής περιστατικό: Σ' ένα από τα μουσικά απογευματινά που έδινε η βασίλισσα Αμαλία, σύζυγος του Όθωνα, έπαιξε πιάνο και τραγούδησε η ανιψιά του Κωλέττη, που είχε σπουδάσει στην Ευρώπη.

Τελειώνοντας, λοιπόν, το τραγούδι με τη φράση «έχουνε και οι τοίχοι αφτιά», οι αντιοθωνικοί βρήκαν την ευκαιρία να διαδώσουν τη φράση αυτή σαν σύνθημα, λέγοντας, συγχρόνως, να φυλάγονται από τους κατασκόπους των Βαυαρών.

Μια άλλη εκδοχή, πολύ παλιότερη λέει ότι: «Ο Βύζας που έχτισε το Βυζάντιο ανήγειρε και τείχη που είχαν μια αξιοθαύμαστη ιδιότητα. Αν κάποτε μια σάλπιγγα ή φωνή ανθρώπου ή ζώου ακουγόταν, αμέσως ο ήχος αυτός μεταβιβαζόταν στον αμέσως επόμενο πύργο και ούτω καθεξής.

Αλλά και ο ένας από τους επτά πύργους του Βύζα ονομαζόταν πύργος του Ηρακλή και έκανε ακουστά τα μυστικά των εχθρών, που ήταν έξω από τα τείχη και τα μετέδινε στους πολιορκούμενους.

Πηγή: dogma.gr